

Сардак С. Е. Підґрунтя щодо формування узгодженого глобального управлінського впливу та координаційної взаємодії між країнами / С. Е. Сардак // Матер. міжнар. наук.-практ. інтернет конф. "Економічна політика країн ЄС" (Познань, Донецьк, 1-3 жовтня 2012 р.) м. Познань, Польща / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Донецьк, нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Акад. готел. менедж. та харчування ; редкол. : Шубін О.О. (голов, ред.) [та ін.]. – Донецьк : [ДонНУЕТ], 2012. – 227 с., С. 170-172.

Сардак С.Е., к.е.н., доц.
ДНУ ім. О. Гончара, Дніпропетровськ

ПІДГРУНТЯ ЩОДО ФОРМУВАННЯ УЗГОДЖЕНОГО ГЛОБАЛЬНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ВПЛИВУ ТА КООРДИНАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ КРАЇНАМИ

На початку ХХІ ст. набули суттєвого загострення глобальні проблеми, виклики, загрози, які детермінують необхідність розробки адекватних управлінсько-регуляторних заходів впливу спрямованих на: запобігання втрати позитивних спадкових економічних надбань та сформованих соціально-культурних цивілізаційних цінностей суспільства; поліпшення середовища життєдіяльності людства; розкриття потенційних людських можливостей; захисту прав, інтересів і свобод людини у світі [1].

У цілому люди бажають збереження та покращення середовища життєдіяльності й питання визначення форм позитивного суспільного розвитку постає провідним аспектом досліджень відомих вчених: Г. Беккера, Д. Белла, О. Білоруса, О. Гаврилюка, С. Капіци, В. Колесова, М. Кастельса, Д. Кларка, А. Колота, В. Колпакова, Б. Кузика, Е. Ласло, О. Левченко, Е. Лібанової, Д. Лук'яненко, Л. Мантатової, О. Мартякової, А. Меддісона, Л. Мельника, В. Никифоренко, Ю. Пахомова, А. Поручника, М. Хака, Д. Медоуза, М. Месаровича, М. Нуссбаум, Г. Осипова, Е. Пестеля, А. Сена, С. Сіденко, Я. Тінбергена, А. Філіпенко, Д. Форрестера, Л. Шаульської, Б. Шнайдера, Т. Шульца, Ю. Яковця й інших. Проте на глобальному рівні не визначено механізм суспільної взаємодії та прикладні заходи забезпечення світового добробуту.

Частково, дана проблематика пояснюється потужною роллю інституту держави у міжнародних відносинах та індивідуальністю країн, що й ускладнює глобальну координаційну співпрацю на користь людства. Країни захищають власні національні інтереси й при цьому мають значні відмінності у ресурсах, ідеології, побуті, законодавчому полі, формах державного управління тощо. Відповідно при формуванні узгодженого управлінського впливу та забезпеченні координаційної взаємодії між країнами, треба відзначити багатоаспектність відмінностей між країнами, що ускладнює знаходження основи для їх формалізованого поділу й розробки консолідуючих заходів досягнення глобального позитивного результату.

Поділ країн за цивілізаційним або формаційним підходом, за етнічно-національним складом, економічним станом, домінуючою релігією тощо, у ХХІ ст. не надає можливості адекватного співставлення країн й розробки уніфікованих глобальноспрямованих заходів розвитку людських ресурсів. На наш погляд, співставляти країни необхідно шляхом виокремлення подібності за якісними та

кількісними показниками розвитку людських ресурсів, які є визначальною основою тлумачного значення терміну “країна” та ієрархічно провідними відносно інших ресурсів соціально-економічних систем.

Характеристику країн за якісними показниками розвитку людських ресурсів надає авторитетна міжнародна організація Програма розвитку Організації Об’єднаних Націй (ПРООН), яка розглядає агреговані композитні (зведені) індекси [2]. Головним із них є Індекс людського розвитку (ІЛР) – Human Development Index, який демонструє середній рівень досягнень країн за трьома базовими вимірами людського розвитку: довголіттю і здоров’ю, доступу до знань і гідного рівня життя. ПРООН наводить статистичні дані зміни ІЛР з 1980 по 2011 р., які охоплюють 187 країн і територій [3, с. 131–134]. За даним підходом ПРООН виокремлює чотири групи країн: I група країн з дуже високим рівнем людського розвитку (47 країн), II група країн з високим рівнем людського розвитку (47 країн), III група країн із середнім рівнем людського розвитку (47 країн), IV група країн з низьким рівнем людського розвитку (46 країн). Кількісним показником розвитку людських ресурсів може слугувати чисельність населення, яку надає Організація Об’єднаних Націй (ООН) для 229 країн і територій [4].

При співставленні країн за якісними та кількісними показниками розвитку людських ресурсів виявляються методологічні проблеми: непорівнянність статистичних даних різних міжнародних організацій; зміна чисельності країн і територій; відсутність повного статистичного обліку для наявних країн і територій; існування декількорічного часового лагу остаточного уточнення статистичних даних; наявність варіантів сценаріїв у прогностичних показниках; розбіжності даних при різному горизонті прогнозування; зміна методології обрахування даних; наявність “позаобліково-транзитивних” країн і територій тощо.

Сформувати підґрунтя щодо глобального узгодженого й цілеспрямованого управлінського впливу та координаційної взаємодії між країнами ми пропонуємо за рахунок визначення подібних країн і територій за допомогою кластерного аналізу, використовуючи якісний (ІЛР) і кількісний (чисельність населення) показники розвитку людських ресурсів. Даний підхід до поділу країн за якісно-кількісним станом розвитку людських ресурсів унаочнює схожість та відмінність країн і територій й дозволяє проектувати майбутні рішення у сфері міжнародних відносин і людського розвитку.

Література:

1. Сардак С. Е. Перспективи соціально-економічного розвитку людських ресурсів в умовах глобалізації / С. Е. Сардак // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 9. – С. 217 – 225.

2. Програма розвитку Організації Об’єднаних Націй в Україні. – Режим доступу : <http://www.undp.org.ua/ua>. – Назва з екрану.

3. Доклад о человеческом развитии 2011. Устойчивое развитие и равенство возможностей: лучшее будущее для всех. / Пер. с англ.; ПРООН. – М., Издательство «Весь Мир», 2011. – 188 с.

4. Базы данных и публикации. – Режим доступа : <http://www.un.org/depts/dhl/dhlrus>. – Загл. с экрана.